२०. क्षयरोग : समक्ष उपचार पद्धतीचा गोषवारा (DOT)

(राष्ट्रीय क्षयरोग नियंत्रण कार्यक्रम)

	क्षयरोगाचा प्रकार (प्रवर्ग)	उपचारांचा तपशील		एकूण उपचाराचा काळ	बेडका तपासणी कधी कधी करायची? @
		सर्वकष उपचार कालावधी (IP)	निरंतर उपचार (CP)		
लाल खोके	१) सर्व नवीन सापडलेले 'जंतुयुक्त बेडका' नसलेले गंभीर रुग्ण.	२ महिने HRZE आठवड्यातून ३ दिवस २ महिन्याअखेर बेडका जंतुयुक्त आढळला तर हाच उपचार आणखी महिनाभर लांबवा	४ महिने RH आठवड्यातून ३ वेळा	६ महिने किंवा ७ महिने	२,४,६, व्या महिन्यांच्या शेवटी
निळे खोके	२) जुन्या रुग्णांना फेरउपचार	२ महिने SHRZE त्यानंतर १ महिना RHZE. सर्व उपचार आठवड्यातून ३ दिवस देणे	५ महिने RHE आठवड्यातून ३ वेळा	८महिने	३,५,८ महिन्याच्या शेवटी ***
हिरवे खोके	३) गंभीर नसलेले 'जंतुरहित बेडका' रुग्ण किंवा फुप्फुसाखेरीजच इतर अवयवांचा क्षयरोग	२ महिने RHZ आठवड्यातून ३ वेळा	४ महिने RH आठवड्यातून ३ वेळा	६ महिने	२ ऱ्या व ४थ्या महिन्याअखेर ****

* या टप्प्यातील सर्व उपचार समक्ष द्यायचे आहेत.

** या टप्प्यात दर आठवड्यास/पंधरवडयास एकदा समक्ष, उरलेले उपचार घरी.

*** शेवटची बेडका तपासणी जंतुयुक्त आल्यास प्रदीर्घ उपचार आवश्यक

.**** शेवटची बेडका तपासणी जंतुयुक्त आल्यास प्रवर्ग २ मध्ये घालून नव्याने उपचार करावे.

@पहिली बेडका तपासणी ३ नमुन्यांची मिळून (लगोलग, रात्रभर जमा केलेली, त्यानंतर लगेच). नंतरच्या तपासण्या २ नमुन्यांच्या मिळून